

Barnkonventionen och barnbiblioteken

Lena Lundgren, bibliotekarie, tidigare utvecklingsledare

Vilken roll spelar FN:s barnkonvention på folkbiblioteken idag? Lena Lundgren granskar den aktuella situationen och pekar på ett antal punkter där vi har en bit kvar att gå för att barns rättigheter ska anses tillgodosedda på biblioteken. Är det barnperspektivet eller barns perspektiv som ska styra verksamheten?

Biblioteket TioTretton i Kulturhuset i Stockholm styrs av barnen.
Mat är viktigt och matbordet en viktig samlingsplats.

Foto: Kulturhuset i Stockholm

Sedan början av 1990-talet, då forskaren och läraren på Bibliotekshögskolan Kerstin Rydsjö först tog upp FN:s barnkonvention i sin undervisning, har ämnet diskuterats av och till på biblioteken och projekt och utbildningsinsatser har gjorts för att ge Barnkonventionen¹ genomslag. Men hur långt har vi kommit på de här drygt 20 åren? I denna artikel ska jag försöka beskriva vilka utmaningar som finns kvar för att barns rättigheter, barnperspektivet och barns perspektiv² ska anses vara tillgodosedda på biblioteken.

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter antogs av generalförsamlingen 1989 och Sverige ratificerade den 1990. Stat och kommuner har, med olika ambitionsnivåer, arbetat för att omsätta konventionen i målsättningar och verksamhet. FN:s barnrättskommitté kritiserar Sverige för att Barnkonventionen ännu inte är svensk lag. En utredning pågår dock för att kartlägga konsekvenserna av att ge Barnkonventionen denna juridiska status.

Enstaka initiativ togs under de första åren för att uppmärksamma biblioteken på Barnkonventionen. Bland dem kan nämnas att dåvarande barnbibliotekarien i Botkyrka Karin Lekberg tog kontakt med Ikea för att skapa en speciell bibliotekshylla för böcker och material för barn om deras rättigheter. (Tyvärr tappade kontaktpersonen på Ikea intresset när han fick veta hur få bibliotek det fanns i Sverige, Ikea var inriktat på massproduktion!) I Stockholm fick 1990 en föreläsning för biblioteksspersonal om Barnkonventionen av dåvarande generalsekreteraren i Rädda Barnen Thomas Hammarberg ställas in på grund av för få anmälningar. Säkert genomfördes andra, mera lyckade satsningar. Ewa Kollberg, barnkonsulent på länsbiblioteket i Göteborgs och Bohus län, bjöd exempelvis in Kerstin Rydsjö till en uppskattad barnbiblioteksdag. Men intresset var på många håll ganska ljust.

1 FN:s konvention om barnets rättigheter (1989). Tillgänglig via <http://www.barnombudsmannen.se>.

2 Här kommer följande definitioner att användas:
Barn är, i enlighet med Barnkonventionen, människor upp till 18 år om ej annat anges.

Barns rättigheter är barns rättigheter enligt Barnkonventionen samt de rättigheter som tillkommer barn som en följd av Barnkonventionen t.ex. på biblioteken.

Barnperspektivet är vuxnas uppfattningar om och tolkningar av barns behov och önskemål.

Barns perspektiv är barns egna, uttryckta åsikter om sina behov och önskemål. Huvudprinciper i konventionen är barnets bästa, att barn har rätt till information om sina rättigheter och rätt till inflytande i frågor som rör dem.

Barns delaktighet är konkreta uttryck för barns perspektiv.

Bristande kunskaper var en förklaring, en annan antagligen att barnbibliotekarierna inte visste vad de kunde göra som var meningsfullt.

Riktig fart på arbetet med barnkonventionen på biblioteken blev det först 1999. Detta år publicerade Dorothea Rosenblad sin bok *Från Alfons till Dostojevskij – Barnkonventionen genom litteratur*, där författaren visade hur barn- och ungdomslitteraturen kan användas för att medvetandegöra barnen om deras rättigheter. Här fick barnbibliotekarierna en metod att levandegöra Barnkonventionen och ett handfast hjälpmedel i arbetet. En del bibliotek skapade också särskilda ”Barnrätts-hyllor” och på många bibliotek kom en diskussion igång.

På barns och ungdomars villkor

Ungefär samtidigt letade jag efter en utgångspunkt för en ny målsättning för barnbiblioteken. Den tidigare var från 1975 och byggde på 1974 års kulturpolitiska mål, men den behövde omarbetas och grundas på ett mera aktuellt och levande dokument, eftersom målen hade reviderats och förlorat sin skärpa. När jag läste om Kerstins Rydsjös kurser blev det uppenbart att Barnkonventionen var det dokument jag sökte. Den var allmänt känd och accepterad, den statliga förvaltningen skulle arbeta efter den, många kommuner hade ålagt nämnder och förvaltningar att följa den och Barnombudsmannen, Rädda Barnen, Unicef, Röda Korset och många andra organisationer arbetade aktivt med den. Naturligtvis borde även biblioteken ha Barnkonventionen som grund för sin barnverksamhet! Barnkonsulenter vid några länsbibliotek i Mellansverige påbörjade arbetet med att formulera en ny målsättning utifrån Barnkonventionens artiklar och efter remisser och synpunkter från konsulenter och barnbibliotekarier antogs den 2003 av Svensk Biblioteksförning som riktlinjer för folkbibliotekens barn- och ungdomsverksamhet. Den fick rubriken *På barns och ungdomars villkor* för att markera ett skifte från ett institutions-/biblioteksperspektiv till ett individ-/barnperspektiv.³

Men riktlinjer är en sak, effekterna i den dagliga verksamheten är en annan. Under de senaste tio åren har medvetenheten om Barnkonventionen ökat markant och i en tydlig mening kan den sägas ha fått genomslag i bibliotekssverige. Den återopas i biblioteksplaner och andra policydokument, i projektbeskrivningar och verksamhetsplaner. Men har den

3 *På barns och ungdomars villkor: riktlinjer för folkbibliotekens barn- och ungdomsverksamhet* (2003). Stockholm: Svensk Biblioteksförning. Tillgänglig via Svensk Biblioteksförnings hemsida under Om förening/Material rapporter m.m.

fått fått några djupare konsekvenser? Amira Sofie Sandin synade kritiskt i *Barnbibliotek och lässtimulans* vad barns delaktighet innebar i nästan hundra läsprojekt och menade att delaktighet, som måste innebära ett mått av faktiskt inflytande, ofta definierades som enbart *deltagande*. Hon föreslog den brittiske forskaren Harry Shiers femstegsmodell som metod att mäta graden av delaktighet.⁴ I ett paper till konferensen Mötesplats inför framtiden 2012 skärskådade jag tre bibliotek utifrån Shiers steg för barns inflytande och fann att två av de tre biblioteken, som ändå arbetat medvetet med barns rättigheter, befann sig på nivå 2 (den näst lägsta), eller med lite god vilja på nivå 3.⁵

Var finns problemen?

Varför är det så? Ett problem är, vilket jag också påpekade i mitt paper, att Shiers steg inte är skapad speciellt för biblioteken, utan avser att mäta barns inflytande i alla sammanhang. Sådant som är specifikt för biblioteken, till exempel ett personligt och inkännande bemötande, blir inte synligt. Flera bibliotek skulle behöva stämma av sin verksamhet utifrån Shiers steg för att vi ska få syn på de eventuella bristerna i den och hur kan den anpassas till biblioteken. Det har ändå ett värde att anknyta till en internationellt erkänd forskares teori och ett för barnrättsforskningen gemensamt värdesystem.

Det finns också fortfarande en bristande kunskap hos bibliotekspersonalen om Barnkonventionen och dess innebörd. Många lokala studiedagar har hållits, På barns och ungdomars villkor har tryckts upp i tusentals exemplar, haft en strykande åtgång och barns rättigheter är ofta en av utgångspunkterna i läsprojekten. Men konsekvenserna av en ökad kunskap syns sällan i resurstilldelning, lokaler och verksamhet. Det räcker inte att barnbibliotekspersonalen arbetar hängivet med konventionen, om inte ledning och övrig personal har någon djupare förståelse för vad den faktiskt innebär.

Här finns problemen!

Jag ska redovisa några iakttagelser som kanske kan förklara att barnperspektivet och särskilt barns perspektiv, som är grun-

den i barnkonventionen, inte har fått det genomslag som man kunde ha förväntat sig. Det finns tendenser, som faktiskt går tvärt emot Barnkonventionen.

Förutsättningen är denna: Om kommunen och/eller biblioteket har inskrivet i sina styrdokument att verksamheten ska utgå från Barnkonventionen eller att barn och unga ska prioriteras borde det synas i resurstilldelningen (lokaler, personal, medieanslag), i den fysiska lokalen och i verksamheten (inklusive hemsidan). Och även om Barnkonventionen inte åberopas i styrdokumentet är det ett faktum att den ratificerats av Sverige och alltså ska följas.⁶

Brist på forskning

Kunskapsunderlaget är för svagt. Kunskap och reflektion är nödvändiga för utveckling av ett ämnesområde. Kerstin Ryd-sjö har pekat på de resultat som kan utvinnas ur de många magisteruppsatser med relevans för barnbiblioteken som skrivits vid utbildningarna och hon har också underlättat detta genom att tillsammans med Anna-Carin Elf sammanställa kunskapsöversikten *Studier av barn- och ungdomsbibliotek*.⁷ Konsulenterna vid läns- och regionbiblioteken bidrar till spridningen av studierna genom lästips och inslag på studiedagar och konferenser. Men kunskapsöversikten är inte uppdaterad och enligt min mening är kännedomen dålig bland barnbibliotekarierna och cheferna om uppsatserna. De åberopas exempelvis sällan i projektbeskrivningar. Det är kanske inte så märkligt, det tar tid att läsa uppsatser, alla är inte användbara och det behövs guidning i flödet och detta är något som både utbildningarna och läns- och regionbiblioteken borde bli bättre på.

Det största problemet är ändå bristen på djupare forskning. Avhandlingar med relevans för barnbiblioteken har naturligtvis lagts fram, exempelvis Anna Lundhs om yngre skolbarns informationssökning⁸ och Mats Dolakthahs om barns läspraktiker i ett historiskt perspektiv.⁹ Amira Sofie Sandin arbetar för närvarande på en avhandling om samiska ungdomars identitetsskapande genom sociala medier. Inom

4 Sandin, Amira Sofie (2011). *Barnbibliotek och lässtimulans: delaktighet, förhållningssätt, samarbete*. Stockholm: Regionbibliotek Stockholm. Tillgänglig via Regionbibliotek Stockholms hemsida under Publicerat, s. 187f.

5 Lundgren, Lena (2012). "Står barns delaktighet i centrum? Ett bidrag till diskussionen om barnperspektivet". Borås: Bibliotekshögskolan. Paper till konferensen Mötesplats Borås 2012. Tillgänglig på Bibliotekshögskolans hemsida.

6 Jag nämner bara undantagsvis enskilda bibliotek (och bara goda exempel), eftersom jag anser att problemen är generella, men den intresserade kan kontakta mig, lena.a.lundgren@gmail.com, för belägg.

7 Ryd-sjö, Kerstin & Elf, Anna-Carin (2007). *Studier av barn- och ungdomsbibliotek: en kunskapsöversikt*. Stockholm: Regionbibliotek Stockholm.

8 Lundh, Anna (2011). *Doing research in primary school: information activities in project-based learning*. Borås: BHS. Diss. Skrifter från Valfrid 47.

9 Dolakthah, Mats (2011). *Det läsande barnet: minnen av läspraktiker 1900–1940*. Borås: BHS. Diss. Skrifter från Valfrid 48.

andra fält skrivs avhandlingar som kan användas på barnbiblioteken, till exempel Carina Fasts om barns litteracitet, som har fått stor uppmärksamhet.¹⁰ Dessa studier kan bidra med användbara metoder och resultat men det är ändå anmärkningsvärt att ännu inte någon avhandling har varit inriktad enbart på moderna barnbibliotek (i vid bemärkelse), dels med tanke på antalet magisteruppsatser, dels med tanke på att barnmedierna utgör hälften av utlåningen på folkbiblioteken. En avhandling har ett särskilt värde, den ger en forskare tid att tränga ner i ett ämne på djupet, den bidrar till kunskapsutveckling, utgör avstamp för andra avhandlingar, testar metoder, stärker begreppsbildningen och ger ämnet tyngd.

Svensk Biblioteksforening har på olika sätt stött forskning i biblioteks- och informationsvetenskap och Åse Hedemark har, på föreningens uppdrag, genomfört en studie om barns syn på läsning och bibliotek.¹¹ 2008 genomfördes en så kallad Delfundersökning om vilken forskning biblioteksområdet ansåg var nödvändig. I undersökningen ingick prioritering av områdena och barnbiblioteksverksamhet kom där på (delad) andra och tredje plats.¹² Varför väljer då inte doktoranderna ämnen med mera direkt anknytning till barnbiblioteken? I magisteruppsatserna finns många uppslag till ämnen att gå djupare in i. Hur stort är intresset hos handledare och seniora forskare att stödja barnbiblioteksforskning?

Möjligen kan vi skönja en ljusning. Åse Hedemark har fått medel för ett projekt med rubriken "Bibliotek och barns litteracitet – en etnografisk genusinriktad studie av barns läs- och skrivpraktiker i dagens svenska folkbibliotek", som väcker stora förväntningar. Forskare knyts också allt oftare som följeforskare till projekt, vilket kan få till resultat att projektrapporterna blir mera användbara. Säkert kan även Anna Hampson Lundhs och Mats Dolakthas kommande studie om läsaktiviteter i svenska klassrum 1967–1969¹³ bidra till kunskapsutvecklingen. Men mera forskning behövs!

10 Fast, Carin (2007). *Sju barn lär sig läsa och skriva*. Uppsala: Uppsala universitet. Diss. Populär version: Literacy i familj, förskola och skola.

11 Hedemark, Åse (2011). *Barn berättar: en studie av 10-åringars syn på läsning och bibliotek*. Svensk Biblioteksforenings rapport 2011:1. Tillgänglig via Svensk Biblioteksforenings hemsida under Om foreningen/Material, rapporter m.m.

12 På säker grund: en Delfundersökning om vilken biblioteksforskning som behövs. (2009). Stockholm: Svensk biblioteksforening. Tillgänglig på Internet: http://www.biblioteksforeningen.org/organisation/dokument/pdf/Pa_saker_grund.pdf.

13 Projektrubrik: "Läsning, tradition och förhandling (LÄST) – läsaktiviteter i svenska klassrum 1967–1969".

Dålig informationsspridning

Kunskap om forskning och om projekt sprids till fältet bland annat genom kurser och konferenser. Där har Bibliotekshögskolan förbättrat situationen genom att erbjuda kurser mera specifikt inriktade på barn- och skolbiblioteksverksamhet. Men något barnspår finns inte längre på Mötesplatskonferenserna, Svensk Biblioteksforening har slutat anordna särskilda barnkonferenser och på årets biblioteks dagar fanns bara en enda programpunkt med inriktning på barnverksamhet (och en om skolbibliotek). Det sägs att programmen inte ska vara målgruppsinriktade, men det finns åtskilliga "barnämnen" som skulle platsa på Biblioteks dagarna till exempel den högaktuella frågan om bibliotekens roll i de samhälleliga satsningarna på att förbättra barns läsförmåga och stimulera barns läsning överhuvudtaget.

Resultatet av konferenser kan diskuteras, det är kanske inte den bästa formen av spridning, men då behövs det andra idéer om hur det kan gå till. Nyttänkade efterlyses! I Kalmar län har länsbiblioteket exempelvis spelat in en föreläsning om barnperspektivet som har använts för så kallade breddseminarier med hela personalen på kommunbiblioteken. All personal måste få relevanta baskunskaper och delta i diskussionen för att barnperspektivet, barns perspektiv och barns rättigheter på biblioteken ska kunna utvecklas. Ett stort problem är att några läns- och regionbibliotek inte har någon konsulent med särskilt ansvar för barnverksamheten.

Specialist eller generalist?

De senaste tio åren har det pågått en diskussion om förhållandet mellan specialister och generalister.¹⁴ Var och i vilken utsträckning behövs specialister och när fungerar generalister lika bra, eller bättre? På de allra minsta biblioteken behövs generalister, alla måste medverka i all verksamhet. På större bibliotek borde specialisterna tas tillvara bättre. I många bibliotek har i stället den andel av arbetstiden som barnbibliotekarien kan ägna åt sitt ansvarsområde skurits ner och ibland har inriktningen mot generalister drivits så långt att det i princip inte finns någon barnbibliotekariefunktion längre. Liknande konsekvenser kan följa av organisationsformer där målgrupper suddas ut och "alla ska göra allt". Där finns det en stor risk att allas ansvar blir ingens ansvar och att ingen har den kunskap som behövs för att bedriva ett framgångsrikt utvecklingsarbete. Fokusgrupper med föräldrar och för-

14 Se exempelvis *Från medieplanering till verksamhetsutveckling: bibliotekets roll i barns och ungdomars kunskapsökande*. (2009). Lund: Btj., s. 48f.

skolepersonal visar också att expertkunskaper om exempelvis barn- och ungdomslitteratur efterfrågas.

Om barnbiblioteksverksamheten ska kunna utvecklas måste det finnas någon på biblioteket som har ansvar för barnverksamheten, som har djupare kunskaper och större intresse för den, någon som får möjlighet att fortbilda sig på olika sätt och får stöd i att exempelvis driva projekt. Det finns många exempel på att barnbibliotekarier deltar i projekt med obefintligt stöd från ledning och övrig personal, något som Amira Sofie Sandin tar upp i *Barnbibliotek och lässtimulans*.¹⁵

Rum för barn?

En rad nya bibliotek har byggts eller byggts om de senaste åren. Det är ett bra tillfälle att göra en tydlig satsning på att tillvarata och lyfta fram barns rättigheter i lokalen, men tyvärr ser man ganska sällan spår av Barnkonventionen i de nya biblioteken. Sådana spår kan vara en rimligt stor yta, som förutom enskilda barn och medierna även rymmer barnvagnar, syskon, föräldrar och barn i grupp. Ett avskilt gruppum som barnavdelningen kan använda borde vara självklart. Inte ens så grundläggande saker som låga bokhyllor och exponering i barnhöjd eller bord och stolar i småbarnshöjd finns alltid på de nya biblioteken, eller datorer avsedda för barn. På nya bibliotek exponerar bilderböckerna så att barnen kan se hela den spännande omslagsbilden, trots att detta har diskuterats i åtskilliga år, utan de traditionella bilderbokslådorna dominerar inredningarna.

Här finns uppenbarligen ett stort problem som har med maktförhållanden och inflytande att göra. Planeringen sker på ett högre plan i hierarkin, där barnbibliotekarien och kanske även biblioteksledningen, de som ska bevaka barnperspektivet, har svårt att göra sin stämma hörd. Det finns också en ovana hos barnbibliotekarierna att formulera sig så att arkitekterna förstår och en tro på att det räcker med att man påpekar en sak muntligt. Många vittnesmål finns från barnbibliotekarier som ansett sig helt utan inflytande i planeringen, trots bra formuleringar i lokalprogram och andra styrdokument. Men barnbibliotekarierna måste vara medvetna om att alla synpunkter under processens gång ska framföras skriftligt, att kanalerna till arkitekter och beslutsfattare måste fungera och att man måste kontrollera att synpunkterna verkligen har framförts och att rätt personer har fått veta rätt saker. Ett bevis på att planeringsarbetet inte har fungerat är alla de barnavdelningar som har måst byggas om ganska snart efter invigningen av nya eller ombyggnadslokaler. Goda

kunskaper, en egen vision, en engagerad biblioteksledning och en mycket mera offensiv hållning från barnbibliotekariernas sida krävs alltså!

I idealfallet är även barnen med i planeringen av biblioteket och tillmäts betydelse i planeringen. Under planeringen av Nytt stadsbibliotek i Stockholm (det som borgarrådet Madeleine Sjöstedt självsvåldigt beslöt att stoppa) använde arkitekten Stefan Peterson en metod för barns inflytande, som sedan också har använts i Mölndal och som vore värd en större spridning. Ofta finns ambitionen att ta tillvara barns perspektiv men många gånger stannar det vid halvhjärtade ansatser, som inte får några synliga resultat i rummet.

Exempel på hur barns perspektiv kan synas i själva biblioteket är exponering av enskilda barns egna alster (inte bara utställningar av förskolegrupper), barnrättshyllor och "Mitt val"-hyllor, där barn får ställa ut sina bästa böcker eller något annat som de tycker är intressant. Mycket sällan ser man sådana inslag.

Vissa bibliotek inrättar särskilda småbarnsrum och andra har inrättat särskilda avdelningar för lite äldre barn. För de bibliotek som har utrymme ger det möjlighet att anpassa miljön och verksamheten bättre för målgrupperna. Så kallade meröppna bibliotek kan erbjuda god service till vuxna besökare men är stängda för yngre barn. Andra mer fantasifulla lösningar som gynnar barnen, exempelvis samarbeten med andra aktörer, bör väljas. Nedlagda biblioteksfilialer drabbar också barnen.

Biblioteksledningens roll

Ett framgångsrikt arbete med Barnkonventionen står och faller med biblioteksledningens kunskaper. Brist på djupare förståelse beror oftast inte på ointresse, tvärtom, det finns en stor välvillighet och uttalas många vackra ord om barnverksamheten och barnbibliotekariens insatser. Men tyvärr är denna retorik ofta till intet förpliktigande. Eller hur ska man annars tolka att barnverksamheten inte får rimlig andel av verksamhetens resurser? "Prioritering" i målsättningar och verksamhetsplaner måste betyda något konkret. Man måste definiera vad prioritering innebär på det enskilda biblioteket. Ska barn prioriteras i förhållande till sin andel av befolkningen, sin andel av lån, besökarantal eller deltagande i program? Eller enligt något annat kriterium? I vilka avseenden ska barn prioriteras? Alla eller bara i vissa? Biblioteken i Botkyrka prioriterar barnen genom sin tydliga inriktning på barn och unga, språkstöd och mångspråkighet, vilket drivs av enhetscheferna och som bland annat resulterat i många barnbibliotekarier. Detta är typiska ledningsfrågor och ledningen

15 s. 230f.

Biblioteket TioTretton i Kulturhuset i Stockholm vänder sig uteslutande till åldersgruppen 10-13 år. Varken äldre eller yngre barn – inte heller vuxna – är välkomna.
Foto: Kulturhuset i Stockholm

måste ta ställning och ta hand om de konflikter som kan uppstå, åtminstone på vissa bibliotek. De skenande kostnaderna för e-böckerna väcker exempelvis barnbibliotekariernas farhågor. Flytande bestånd har blivit vanligare, men missgynnar barnbiblioteken och bör förbehållas vuxenmedierna. De delar av bibliotekens hemsidor som vänder sig till barn är ofta mycket torftiga och det är tydligt att inte tillräckligt med resurser avsätts. Och det är ledningens uppgift att se till att hela personalen har grundläggande kunskaper om Barnkonventionen och att man tillsammans diskuterar hur det lokala biblioteket kan följa den.

Biblioteksledningarna behöver både kunskaper och verktyg. Om inte kommunen erbjuder fortbildning om Barnkonventionen finns sådan att hämta exempelvis på kurser utanför bibliotekssfären. Verktyg kan vara metoder för kartläggningar, utvärderingar, barnkonsekvensanalyser och barnbokslut. (Om barnkonsekvensanalyser hade gjorts kanske inte antalet nedlagda bibliotek hade varit så stort?) God hjälp finns också på Barnombudsmannens hemsida.

Metodutveckling

Ett stort problem är att metoderna för att ta tillvara barns åsikter är dåligt utvecklade och inte tillräckligt prövade. Länsbiblioteken i Mellansverige har bedrivit ett systematiskt utvecklingsarbete¹⁶ men ingen tar ansvar för att erfarenheter

¹⁶ Se Ett steg till: en metodbok för biblioteksutveckling: Tvinningprojektets slutrapport (2009). Stockholm: Regionbibliotek Stockholm. Regionbibliotek Stockholms skriftserie 3. Tillgänglig via Regionbibliotek Stockholms hemsida under Publicerat.

som andra bibliotek har gjort sammanställs och de bidrar därför inte till utvecklingen. Ett exempel är fokusgrupper. Det är en metod som numera många bibliotek har använt men där erfarenheterna inte tas tillvara, vilket har fått till följd att kunskaperna inte fördjupas och resultaten inte tolkas så som metoden förutsätter. Jag har också tidigare påpekat att ingen tar ansvar för att spara projektrapporter och annat så kallat grått material, som kan vara värdefullt för kunskapsbygget.¹⁷

Summering

Listan över hinder kan göras längre men sammanfattningsvis behövs följande insatser för att Barnkonventionen ska få genomslag på folkbiblioteken:

- Djupare kunskaper hos biblioteksledningen
- Organisation med tydligt målgruppsansvar
- Bättre kunskaper och högre medvetenhet hos all bibliotekspersonal
- Mera forskning
- Effektivare informationsspridning
- Mera metodutveckling
- Verkligt inflytande för barnbibliotekspersonalen i lokalplaneringen

Vem tar ledningen?

¹⁷ Lundgren, Lena (2011). "På vems bord?". *Biblioteksbladet* 2001:06/07, s. 54.